

Запорізький
Національний
Університет

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА XVII-XVIII СТ.

**1. БАРОКО.
ЄВРОПЕЙСЬКЕ
МИСТЕЦТВО**

**2. УКРАЇНСЬКЕ
БАРОКО.
КОЗАЦЬКЕ
БАРОКО**

Запорізький
Національний
Університет

Бароко (фр. перлина неправильної форми, іт. - дивний, химерний) - стиль у європейському мистецтві (живописі, скульптурі, музиці, літературі) та архітектурі початку XVI століття — середини XVIII століття .

Характерною особливістю бароко є проникнення світського світогляду в усі сфери художньої діяльності. Монументальність форм, експресивність, введення алегорій та символів, пишна декоративність орнаментики, парадність та урочистість, що притаманні бароко, знайшли відтворення в мистецтві цього періоду. Злиття принципів бароко з національною народною традицією визначило своєрідність його варіантів

Ренесанс (Відродження) XIV – XVII ст.

Бароко

- Реформація і Контрреформація; розвиток стилю бароко вважається тісно пов'язаним з католицькою церквою
- Характеризується перебільшеним рухом та чіткими деталями, які використовуються для створення драми, пишності та величі у скульптурі, живописі, архітектурі, літературі, танці та музиці
- Техніка світлотіні відноситься до взаємодії між світлим і темним, яке часто використовувалося в барокових картинах тьмяно освітлених сцен для створення дуже контрастної, драматичної атмосфери
- Відомі художники епохи бароко включають Рубенса, Караваджо і Рембрандта. У музиці стиль бароко становить велику частину класичного канону, таких як Бах, Гендель і Вівальді.

**Бенкет Валтасара,
картина Рембрандт
Хаменса ван Рейна, 1635,
Національна галерея,
Лондон**

**(Belshazzar's Feast by
Rembrandt van Rijn)**

Запорізький
Національний
Університет

Українське бароко (XVII-XVIII)

Серед країн православно-слов'янського регіону мистецтво бароко набуло найбільшого розквіту саме в Україні.

На відміну від західноєвропейського і російського, українське бароко не було аристократичним стилем, а безпосередньо пов'язано з народною творчістю і народною свідомістю.

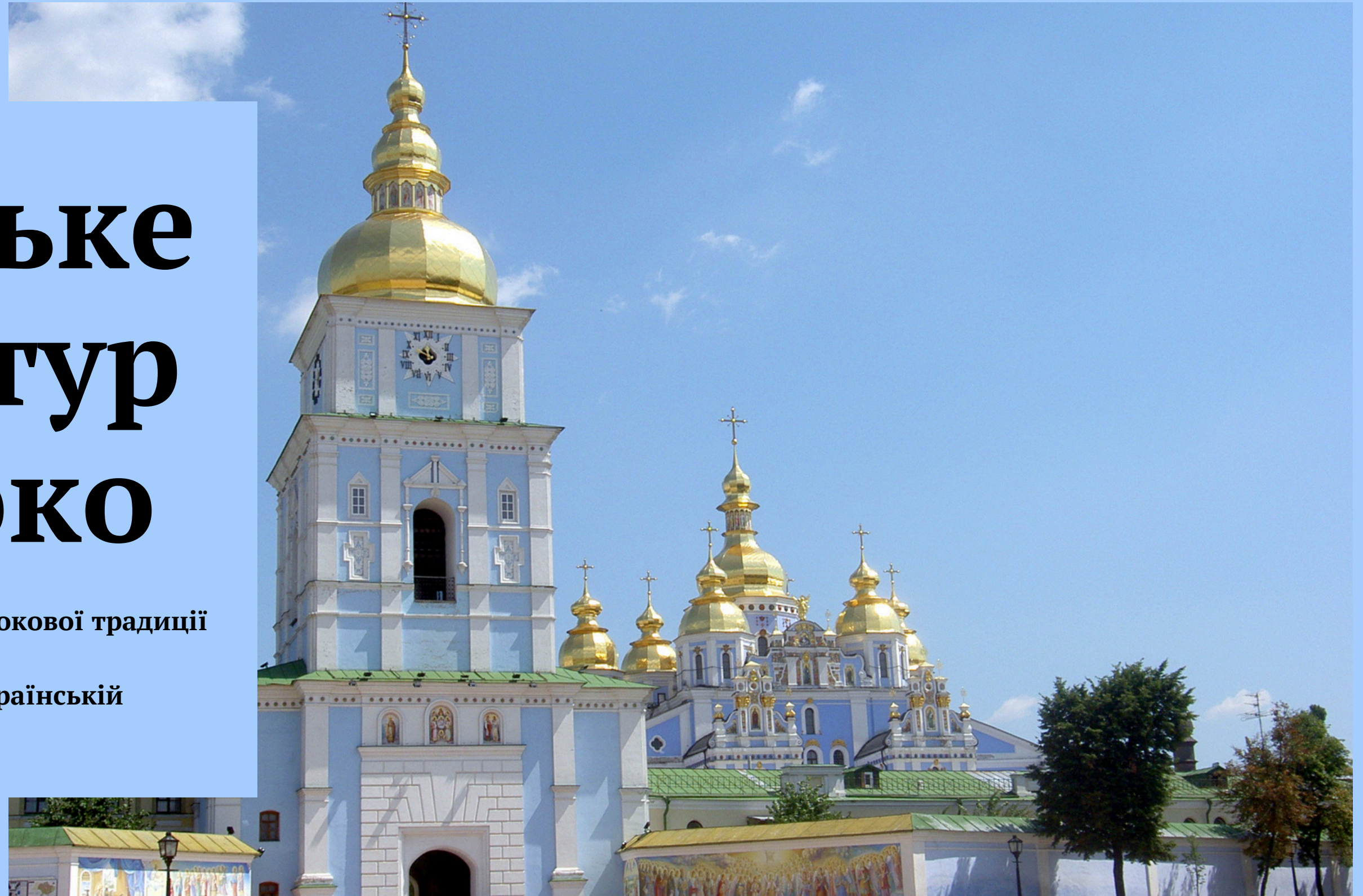
Великий вплив на його формування мали народне мистецтво, народні естетичні смаки та ідеали.

Українське архітектур не бароко

Українізація західноєвропейської барокової традиції

Надання барокового вигляду українській
архітектурній традиції

Запорізький
Національний
Університет

Запорізький
Національний
Університет

Західноукраїнська архітектурна традиція.

Перебування у складі Речі Посполитої, прийняття унії зумовили зміцнення художніх традицій, пов'язаних з католицькою культурою.

На Галичині збереглося чимало споруд у стилі пізнього європейського, зокрема польського, бароко.

Їх не можна ототожнювати із самобутнім явищем саме українського бароко, що набуло поширення на Придніпров'ї та Лівобережній Україні

Живопис Бароко

Монументальний

(настінні церковні розписи)
опановування засобів реалістичного мистецтва, долаання традиційної площинності, намагання створення ілюзії відкритого простору та руху

Іконопис

(жовківська школа митців)
героїзація й ідеалізація людини, онтологічна умовністю зображуваного, ефектною видовищністю композиції.

Гравюра

оздоблювання книги в різноманітних техніках:
ксилографія, гравюра на міді, офорт, гравійовані панепірки

Портрет

(світське мистецтво портрет-парсуна)
тісний зв'язок з іконописом, певна ідеалізація, зображення визначних політичних, культурних діячів та міщан.

Монументальний живопис

**Фреска Троїцької Надбрамної
церкви із зображенням
Нікейського Вселенського
Собору, Києво-Печерська лавра**

Монументальни й живопис

Над живописом стін та іконостасів Києво-Печерської лаври працювали майстри лаврської школи, серед яких найбільш відомим був Алімпій Галик. у розписах церкви бачимо поєднання історичного, профанного з сакральним мистецтвом.

Фреска присвячена Першому Вселенському собору в Нікеї. В самому центрі композиції серед багатьох фігур можна виділити Імператора Костянтина, оточеного церковними ієрархами. Художники зобразили їх одягненими в костюми XVIII сторіччя. З лівого боку фрески зображений Гетьман Іван Скоропадський.

Іконопис. Народні Ікони. Ктиторський портрет

Ісус Христос у Марфи і Марії (1697-1699)

Іконопис. Іван Руткович

Зображення реальних людей у реальному оточенні, на тлі реального інтер'єру, які займаються буденними справами. Олюдненість. Насичені кольори; обличчя Христа, Марії та святих на іконах привітні, ласкаві й радісні.

Іконопис. Йов Кодзилевич

Центральна частина Богородчанського іконостасу
роботи Йова Кодзилевича, 1698 - 1705

Багатий рослинний орнамент
брани, насичена колористика:
золотий, червоний, синій

Характерне криволінійне розміщення
верхнього пророчого ярусу.
Асиметричність картушів пророків

Іконопис

Й. Іванович «Розп'яття»
кінця XVII ст. з
ктиторським портретом
лубенського
полковника Леонтія
Свічки

Світське спрямування
ікон.

Портретний живопис

Портрет

Ідеалізація,
колористика,
урочистість,
наявність гербу

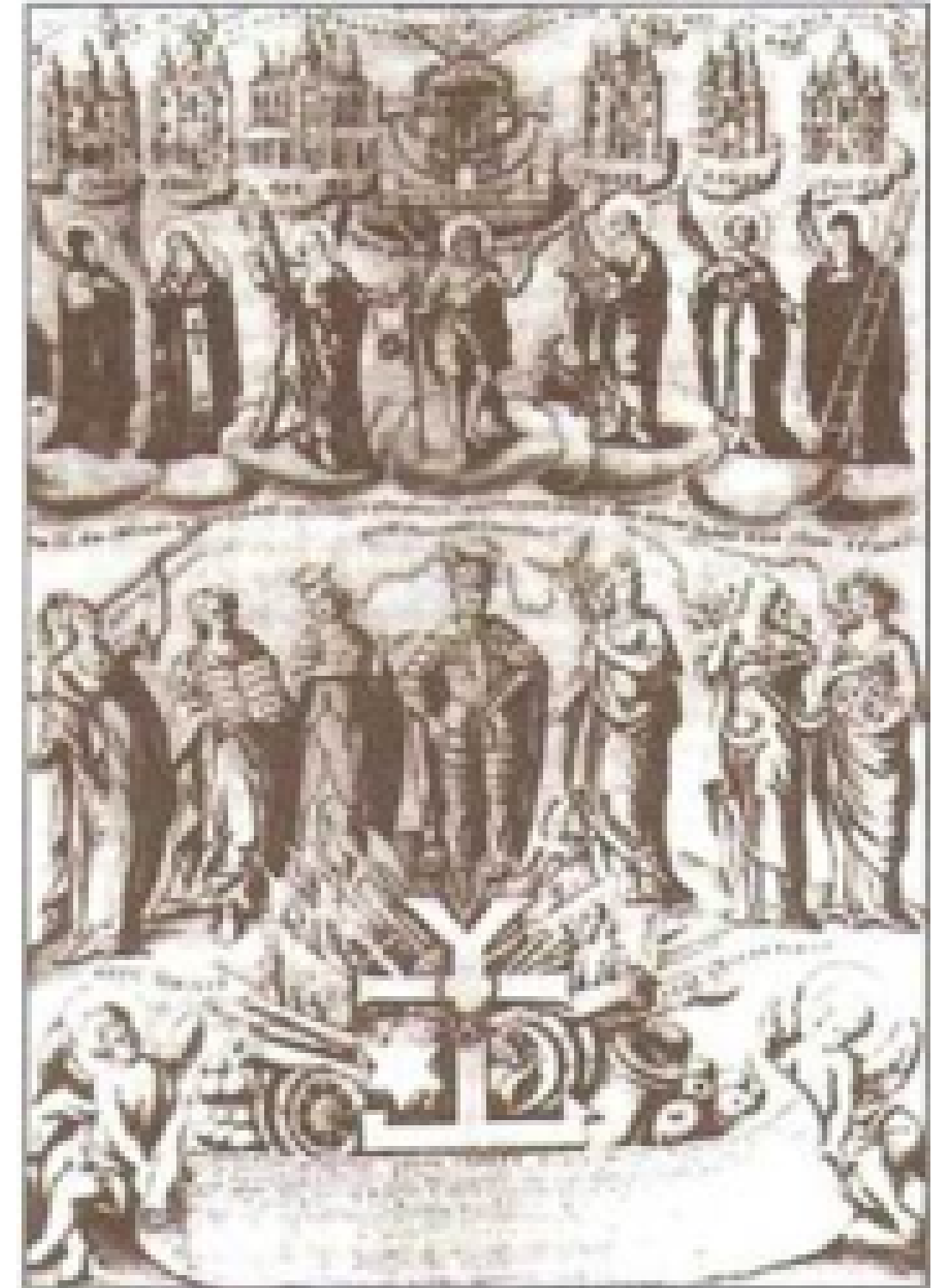
Портрет митрополита Петра
Могили (Полотно, олія)

Гравюра

Л. Тарасевич. Сторінка
Печерського патерика

І. Мігура. Гравюра на честь
гетьмана І. Мазепи

Складна
композиція та
пишні
декоративні
форми, світські
мотиви.

Народна картина

Козак-мамай (козак-бандурист)

Домінування в одязі червоного кольору, гармонійно поєднаний з відтінками чорного, вохристого, зеленого. Спрощені риси і форми надають композиціям монументальності, кольорова насиченість

Висока міра узагальнення символічність образу- істор. пам'ять народу, ідеалізація - мирний страж своєї землі, мужнього, зосередженого й мрійливо-задумливого.